

Redacția Administrativă
Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare nr. 22
Seziorii neînțeleși nu se
mesos. Manuscrisurile nu se
trimite!

Birourile de anunțuri:
Brașov, piața mare nr. 22
Inserate mai primesc în Viena
Eudolf Mosse, Rosenstein & Volger
(Otto Haas), Herwig Schalk, Alois
Maridi, M. Dukes, A. Oppelt, J. Dom-
berg; în Budapesta: A. V. Gold-
berger, Anton Haas, E. Kohn, Zornot;
în Frankfurt: G. L. Dohse; în Ham-
burg: A. Sinner.

Prețul inserțiilor: o serie
garmonă pe o coloană 8 cr.
și 80 cr. simbra pentru o pu-
blicare. Publicări mai dese
după tarife și învoială.
Reclame pe pagina III-a o
sereă 10 cr. v. a. sau 80 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANULU LIV.

„Gazeta” este în să-care di.
Abonamente pentru Anul: Ungaria.
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.

Se primumă la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectorii.

Abonamentul pentru Brașov:
la administrație, piața mare
nr. 22, etajul I.: pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în
casă: Pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Un exemplar 5 cr. v. a. sau
15 bani.

Atât abonamentele cât și
inserțiile sunt a se plăti
înainte.

Nr. 136.

Brașov, Mercuri 19 Iunie (1 Iulie).

1891

Brașov, 18 Iunie v.

Sunt vre-o noă ani, de când reprezentanța comunală a Buda pestei a fost decisă să respingă cererea pentru concesionarea unui teatru german. Acastă hotărîre a fost produsă atunci mare șgomot și scandal în presa din afară și mai ales în cea germană. Se vorbește, că însuși bătrânul împărat Wilhelm, care trăia încă pe atunci, s'a infuriat, când a audiat cum este tractată arta germană de către aliații din Pesta.

De a fost așa se u nu, nu putem ști cu siguranță. Ne aducem aminte însă, că câteva luni după critica aspră a presei germane s'a dat totuși concesionarea pentru un teatru german în Budapesta și Thalia nemțescă și-a avut erăși templul ei în capitala țării ungurești.

De câțva timp a ars, precum scim, teatrul german din Pesta. Atunci șoviniștii unguri au dis, că așa i-a fost destinul, căci nu era locul lui în metropola Ungariei. Ei și erau de firma credință, că nu se va mai da concesionarea unui asemenea teatru, deoarece cele trei teatre ungurești sunt de ajuns pentru Budapesta.

Multă vreme s'au sfătuit „părînții orașului Pesta” asupra cererii pentru concesionarea înființării unui nou teatru german, de care, firește, n'au putut scăpa. În cele din urmă comisiunea de instrucție orășenească a respins cererea acesta, pe când primăria a propus să se dea concesionarea.

Asupra propunerii din urmă s'a discutat în ședința dela 25 Iunie a. c. a reprezentanței orășenești din Pesta.

Desbaterea a fost infocată, pentru-că incarnații șoviniști din consiliul comunal au susținut din răspuneri propunerea comisiunii de instrucție, pe când cei

mai „moderați” dintr'ei, în frunte cu fostul intendant al teatrului național unguresc Anton Zichy, au părinit propunerea primăriei.

Argumentele, ce le-au adus înainte extremii șoviniști sunt foarte caracteristice pentru vremile, în care trăim. Ele se resumă în următoarele afirmări:

„Intr'unu timp, în care înfriga țără ne străduim cu toții de a întări naționalitatea maghiară și de a promova maghiarisarea, nu ne este permisă a oferi asil unui teatru german în Budapesta.” — „Arta o putem numai atunci susține dacă va fi maghiară” — „Budapesta trebuie să devină un oraș exclusiv maghiar.” — „Este un interes vital al Maghiarilor, ca să nu se întemeze un teatru nou german în Pesta.” — „Nu este problema noastră de a cultiva și a promova cultura germană.” — „Acelora, care nu voiesc să vorbească unguresce, nu ne este ertată a le ușura cultivarea limbii germane.” — „Budapesta trebuie să fiă inima maghiară a patriei maghiare, er nu un oraș cosmopolit.” — „Alianței cu Germania suntem gata a-i jertfi totu, numai naționalitatea nu.”

Cei ce s'au pronunțat în favoarea concesionării, au vorbit mai puțin, părerile lor se resumă în următoarele: „Astăzi suntem așa de tari și apărați în contra oricărui nou germanisări, încât un teatru german nu ne poate insufla nici o temere. Trebuie să căutăm ca Pesta să devină un oraș al lumii. Dacă străinii noștri se vor recruta numai din provincii unde vom ajunge? Și până acum am avut un teatru german și totuși prin acesta nu s'a împedat progresul culturii maghiare.”

Când a ajuns cestiunea la vot s'au pronunțat pentru concesionare 85 er în contra concesiu-

nei 61 reprezentanți. Intre cei ce au votat pentru s'a aflat și viceprimarul Gerloczy, care este totdeodată și președintele reuniunii școlare maghiare din Pesta. Extremii șoviniști, foarte nemulțumiți cu acest vot, au agitat și agitau în contra lui, vrându să înduplece pe membrii reuniunii școlare de a eși en masse din această societate. Gerloczy s'a apărât în urma acesta prin o declarare dicend, că a votat pentru concesionare, ca nu cumva prin refuzarea ei să se producă o reacție stricțioasă. Reuniunea școlară maghiară, șise el, întrebunțază „armele frățietății și ale iubirei”; numai ocolind chiar și aparența violenței, i-a putut succede acelei reuniuni de a înființa în comunele exclusiv germane și slave dinprejurul Budapestei șapte șixedovuri maghiare, care sunt în flóre.

Vulpea, când n'a putut ajunge până la struguri a dis, că sunt acri și că nu-i trebuiesc. Așa și cu șoviniștii din consiliul Pestei. Ei votază cu majoritate de 24 de voturi concesionarea și se încercă a pune acest vot în contul fraternității și al iubirei, în adăveru însă votază astfel, pentru că se temu să nu provoce din nou în totă Europa un scandal și mai mare ca cel de acum noă ani.

Șoviniștii și-au împărțit rolurile și aranjază demonstrații pro și contra lui Gerloczy, pentru ca să amăgesc lumea din țară și din afară. Dér inzadar, căci astăzi știu toți ce le plătesce pielea.

CRONICA POLITICĂ.

— 18 (30) Iunie.

— Sunt 29 de zile, de când în dieta ungurescă se continuă desbaterile asupra proiectului de lege pentru reforma administrației, fără a se pute ajunge la nici un rezultat practic. Au vor-

bit până acum 53 de deputați în contra proiectului, er 37 au vorbit pentru proiect. „Egyetértés”, organul partidei „independente” dice, că încă vre-o 20 de deputați din partida acesta vreu să vorbească în cursul desbaterilor generale și pe lângă acesta mai mulți inși vor vorbi la încheierea discutiunilor, așa că proiectul ar pute să vină la vot cam prin 10 Iunie și încă numai după aceea vor urma desbaterile speciale. Cei din opoziția extremă se șiesc să arate, că lor nici prin minte nu le trece a face obstrucție; mersul desbaterilor în dietă însă până acum dovedește contrariul.

— Presa română și cerourile parlamentare de dincolo de Carpați sunt mult preocupate în momentele de față de cestiunea invasiunii Evreilor din Rusia în România. „Uniunea liberală” din Iași șiese: „De când Evreii au fost isgoniți din Rusia, furnică pe stradele Iașilor multime de indiviți avându mersul nesigur și aruncându căutături șerișe în toate părțile. Nici o indoielă că acești oșpeți ai orașului Iași sunt Evreii veniți din Rusia, mai ales că nu știu nici o vorbă românească.

Deputatul de Iași N. Ceur Aslan a adresat ministrului de interne o interpelare privitoare la năvălirea Evreilor în România și a propus în privința aceasta o moțiune pe care camera în unanimitate a trimis-o de urgență la secțiun. În această moțiune, asupra căreia vom reveni cu altă ocaziune mai pe larg, d. Ceur Aslan propune ca camera să invite guvernul a da ordinele cele mai severe pentru paza fruntărilor și respingerea Evreilor străini. Mai departe o comisiune alesă de cameră să elaboreze un proiect de lege pentru regularea, intr'unu mod mai eficace, a controlului pașaportelor pe la fruntării și înmulțirea personalului de control; apoi un proiect de lege, care să prevadă aspre penalități pentru toți agenții, care ar contraveni la dispozițiile legii; o lege pentru înființarea monopolului beuturilor șirtoșe; o lege care să interdică

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

(1)

Inimi de aur.

Roman, de I. Edhor. Tradus, de Julia.

Era pe la amed. Sorele sta verticală pe azurilul blândului cer de Iulie, aruncându-și rațele aurii pe mica stațiune a cătunului St. Tablele de fer dela întogmirea signalului străluciau formal și florile din ferestra micii săli de așteptare își plecau veștede frunțile lor. Nise perdele albe scutiau spațiul de rațele ferbinți ale sorelui, dér cu toate acestea un torent de lumină pătrundea prin ușa deschisă a salei de așteptare.

Cățiva omeni, de clasă inferioară, își petreceau în jurul unei mese rotunde, golind mereu sticla, ce o aveau înainte. Un postilion tiner în oș se alătură la șetosa societate, ducendu și el adese-ori sticla la gură.

În fierbințela cea mare, un tiner distins se plimba în sus și în jos pe peron, foarte impacient. El purta un vestment suriu de veră și în cap o pălărie de paie rotundă, care îi acoperia blondul lui per și care puțin îl scutia de arșița sorelui. Fața îi era părțită și pentru strălucirea ochilor și in-

tunecați părea foarte interesant. El își scose orologiul și îl compară cu cel al stațiunii. Resultatul nu se părea, că-l liniștesce, fiind-că se uita nedumerit de-alungul căii ferate. Privirea lui însă nu întâlnea nici măcar o umbră; nici măcar un arbore se u vre-unu tușu nu se afla în apropiere.

De altă parte a edificiului stațiunii se opri trăsura poștei de o mărime uriașă, er cail obosiți stau cu capetele plecate. Un ampioiat dela calea ferată se cobori și observând pe tinerul bărbat, care umbla pe peron, îi alergă înainte, salutându-l grațios.

— „Domnule președinte! Ești d-ta sigur, că astăzi șosesce trenul dela Berlin și nu va face alte extra-toururi ori poți chiar să nu vi de loc?”

Ampioiatul zîmbi.
— „Va sosi de sigur, domnule asesor!”

Intr'adeveru, că în depărtare se și vedea un nor gros de fum, ce acoperia bolta cerului. Conductorul se cobori repede și deschise ușa unui cupeu de clasă a patra.

— „Gara St., cinci minute”, strigă el...

Asesorul încă privi scrutător spre șirul vagonelor și fiind-că nu vedu nici o fisonomie atrăgătoare, ori cunoscută în ferestrele claselor prime, se întorse și plecă spre carul de poștă; dela calea jumătate însă erăși s'a întors. Când își puse binoculul la ochi, vedu dintr'unu cupeu de clasă a patra scoborindu-se o copilă înaltă, îmbrăcată în simplu costum de călătorie. Un servitor îi luă un mic cofer și plecă către trăsura poștei.

În trecerea ei, fata nu observă pe domnul, care sta la o parte; ea își aședă paltonul în trăsura și se sui și dânsa. Asesorul, dându din umeri, cu un suris ironic își duse: „Marfă ieftină... clasa a patra.” Espeditorul de pachete mai aduse încă un geamantan și un palton al asesorului, i-l puse lângă fată și închinându-se către asesor, se retrase.

— „Nu vă puteți sui pe capra d-le asesor?” Scholz erăși e mort de bêtă, duse apoi încet expeditorul.

Trăsura se puse în mișcare și asesorul intră înăuntru, er servitorul își ușa cu vehemență. Tineră damă sta întorsă și privia cu atențiune pe ferestră

afară. Se părea, că o interesază mult verdeta câmpului. Un suris batjocurător se ivi pe fața tinerului bărbat, când ochiul se u scrutător privi de sus până jos statura svelta a fetei, care întorsă cu totul, nu lăsa să se vedă nici măcaru profilul feții. De vârstă ea nu putea fi, căci tinereța i-o dovediau mișcările trupului și bogatele ei plete de per, ce-i cădeau pe spate în jos cu grație. Asesorul își aruncă pentru câteva momente încă privirile spre aceste plete castanii, ce erau legate cu o pantlică roșă, apoi se întorse și dânsul.

Cine ar pute fi și unde se duce? se întreba el; își aprinse apoi țigara. Străina, își scose batista, și o ținu la ochi.

— „Vă geneză sorele, domnișor?” întrebă dânsul ca să rupă tăcerea.

— „Ba, oi fumul din țigară?”

Asesorul surprins se întreba: Cum se poate acesta? Călătorește pe clasă a patra și totuși o geneză fumul de țigară?!

— După o pauză lungă, străina întrebă:

— „E micu orașul B?”

PUBLICAȚIUNE

privitoare la regulile pentru ținerea de câni în comitatul Brașovului.

Se aduce prin acesta la cunoștința tuturor, că conform ordinanței din 3 Iunie 1891 No. 6298—1891, a Ilustr. Sale D lui vice-comite Iuliu de Roll, s'a aprobat de către Esceleța Sa D-lu ministru de interne prin ordinația de dtto 11 Maiu a. c. No. 33,971 statutul pentru ținerea cânilor, ce s'a fost așternut de către comisiunea comitatului, și că în 1 Iuliu a. c. va intra în vigoare următoarele dispozițiuni ale acestui statut și adică:

§ 5 alu statului.

Fiecare posesor de câni e obligat de a și nutri, apă, îngrijii și supraveghia cânele în mod corespunzător.

§ 6.

În orașul Brașov se va introduce în mod forțat pentru fiecare câni botnița, și câni pot umbla pe strade și prin localuri publice numai cu botnițe. Această dispozițiune nu privește câni de vânătoare, cari sunt conduși de fringhiă. Nu e permis de a lua cu sine câni în restaurante, birturi, cafenele, la reprezentațiuni publice și în alte locuri de felul acestora; proprietarilor și arăndașilor de asemenea locale nu le este ertat a suferi așa ceva. Câni pentru paza casei, neputându botnița, au de a se ține legați de lanț și pot fi slobozi numai în timpul nopții în curtea îngrădită, acolo însă unde realitățile nu sunt de ajuns închise, îndată ce câni aceștia se vor slobozi din lanț trebuie să fie provăduți cu aparatul (Klunker) prescris în §. 49.

De aci înainte toți câni ce vor umbla pe strade fără botniță, vor fi prinși și nimiciți.

§ 7.

Posesorul de câni este responsabil pentru dauna cauzată de cânele său, la casă însă decât cânele în urma unei sumutări cauzată dauna, atunci pentru dauna acesta este responsabil sumutătorul.

§ 11.

Spre delaturarea pericolului de turbare este îndatorat posesorul de câni ca îndată ce observă la cânele său o schimbare băstăre la ochi, decât cânele se ascunde, sau decât sănătatea lui inspiră bănuie, a închide cânele punându-l în lanț și a face arătare la poliție. La casă de un câni bănuie încă n'a mușcat pe nimenea, uciderea acestuia se poate face în urma avisării la poliție și poate fi îngropat în locul anume destinat.

Arătarea despre cânele bănuie, care a mușcat deja, trebuie să se facă totu la poliție, care dispune cercetarea cânelui prin veterinar, și la casă decât se constată turbarea dispune și uciderea lui.

În acele casuri însă, în cari câni bănuie numai, au fost supuși cercetării și nu s'a constatat turbarea, poliția redă cânele proprietarului, contra solvirei speșelor de cercetare. La din contră se nimicesc cânele.

Contravențiunile acestui statut se pedepsesc conform §-lui 18 alu acestui statut cu pedepsă până la 50 fl. v. a. respective cu închisore corespunzătoare.

Dispozițiunile privitoare la conscripțiunea cânilor precum și pentru încasarea noiei dări pentru câni, carea va intra în vigoare în 1 Ianuarie 1892 după noul statut pentru ținerea cânilor, se vor publica separat la timpul său.

Brașov, 24 Iunie 1891.

Magistratul orașenescu.

C. R. PRIV.
Riunione Adriatica di Sicurtà in Triest.

INFINTATA 1838.

Secțiunea asigurărilor pe viață. — Contul Bilanțului (A) la 31 Decembrie 1890.

ACTIVE.		PASIVE.	
Florin	cr.	Florin	cr.
Realitățile în Triest, Viena, Brünn, Budapesta, Milano și Veneția conformu specificațiunei C.	2936700	Reserva specială a profitului	250000
Efecte conform specificațiunea A.	7107458	Reserva pentru fluctuațiile cursului.	163786
Imprumuturi pe ipoteci.	35000	Reservele premiilor	10754306
Rente și capitale câștigate	44803	Reservele daunelor	177776
Avansuri pe polițe	99383	Datoria casei din Viena, Weiburggasse 939 (ipoteciă fideicomis-nedenunțabilă)	94500
Diferite Agenturi.	306891	Suma dividendei platibilă celor asigurati cu participarea la profit	82696
Diferite Societați.	143172	Diferite asociațiuni	320423
Administrațiunea socială generală (saldu conturilor cur.)	229552	Diferiți creditor.	33440
Diferiți debitor.	29454		
Provisiune și spese de organizare înregistrate.	—		
	11826929		11826929

Asigurări elementare. — Contul Bilanțului (B) la 31 Dec. 1890 (cu escluderea secțiunei asigurării pe viață).

ACTIVE.		PASIVE.	
Florin	cr.	Florin	cr.
Acțiuni neplătite.	2400000	Capitalu-Acțiunilor.	4000000
Portofoliu-cambilor și asigurați de bancă	407708	Fondul de rezervă alu profitului	1127605
Efecte conformu specificațiunei B.	2455017	Reserva pentru fluctuațiile cursului	137573
Realități în Triest	330000	Reserva premiilor pentru asig. contra incendiului	1612910
În bani gata la Direcțiune și la agenturile generale	170995	Reserva pentru asigurări contra grindinei	88594
Imprumuturi ipotecare	1000	Reserva premiilor pentru asigurări de transporturi	200000
Imprumuturi pe hârtii de valoare	17928	" " daunele de incendiu	241152
Averi la institute de credit, case de păstrare și la bancheri.	1279128	" " dela transport.	49599
Mobiliar și tăblițe la Direcțiune și agenturi	37906	Cassa de ajutor pentru funcționarii societății	378469
Diversi Debitor.	63906	Secțiunea asigurărilor pe viață (conturi curente)	229582
Agenturi generale (Saldurile cont. curente).	1155026	Diferite societăți de asigurare	543898
Agenturi principale id. id.	68676	Dividende neridicate	2245
Agentii ceruali id. id.	19948	Dividende pro 1890.	200000
Diferite societăți de asigurare	282333	Tacele Directorilor și Revisorilor	32663
Provisiuni și spese de organizare înregistrate.	—	Diferiți creditor.	142575
	8734570	Saldu pe anul 1891	2708
	20615133		8734570

Triest, în Maiu 1891.

Diracțiunea: Marco v. Morpurgo, H. Neumann, Paul v. Ralli, C. v. Reinelt, H. Salem.

Secretarul general: Adolf Frigyesy. Revisori: Georg Afenduli, Emil Alberti v. Poja, Fritz Perugia.

Despărțământul ungar în Budapesta, Waiznergasse No. 9 în casa proprie.

Baron Friedrich Podmanitzky, Dirigent.

Lichtenberger, Secretarul general.

Informațiuni și deslușiri despre asigurările contra incendiului, pe viață, contra grindinei și pentru transport se află la reprezentantulu de mai jos, la care se primesc asemenea asigurațiuni cu condițiunile cele mai efține și cele mai solide.

Agentura în Piața Brașovului la KARL AD. NOVOTNY.

611,1

No. 188—1891

612,3—2

Concursu.

Pentru anul școlastic 1891/1892 sunt a se ocupa 14 stipendii a fl. 50 mente pentru eleve de părinți mai lipsiți de mijloce, cari vor fi adăpostite în internatulu împreunat cu școla civilă de fete a „Asociațiunei transilvane“.

Dece (10) din aceste stipendii s'au creat din suma de 500 fl. v. a. votată „Asociațiunii transilvane“ în scopul arătării de onorata adunare generală din anul acesta a institutului de credit și de economii „Albina“ în Sibiu, er patru (4) din suma de 200 fl. donată Asociațiunii, după cum arată concludesul comitetului subsemnatu dela 20 Iunie a. c. pt. prot. 89, de d-lu Dr. Aureliu Maniu, notaru publicu reg. în Oravița.

Pentru ocuparea acestor stipendii se escrie concursu cu terminulu până la 1 Augustu n. 1891.

Cererile au a se înainta „Comitetulu Asociațiunii transilvane pentru literatură română și cultura poporului român în Sibiu“; la acelea sunt a se aclude:

- a) carte de botezu în originalu său în copiu legalizat;
- b) testimoniulu școlasticu de pe semestrulu II alu anului școlasticu 1890/1.
- c) atestatulu despre condițiunea și starea materială a părinților.

Sibiu, din ședința comitetului Asociațiunei transilvane pentru literatură română și cultura poporului român ținută la 20 Iunie 1891.

G. Barițiu
președinte.

Dr. I. Crișianu
secretaru II.

Serviciulu de Studii și construcțiuni: căi ferate, șossele și poduri alu Ministerului Lucrărilor Publice din România, face cunoscutu că are necesitate de Ingineri eșiți cu diplome seu certificate din unile din Școlele Technice: Viena, Berlin, Paris, Bruxelles, Gand, Zurich etc. și se fiă de naționalitate Români seu celu puțin se cunoscă limba Română.

Amatorii d'a fi angajați pe unu, doi seu mai mulți ani, suntu rugați a trimite Serviciulu în București Strada Minerva Nr. 16 propunerile cu o copie legală după diploma seu Certificate, cu indicațiunea naționalității, etatea, timpul servit și anume la ce lucrări.

Avisu d-lorū abonați!

Rugăm pe d-nii abonați ca la reînnoirea prenumerațiunei să binevoiască a scrie pe couponulu mandatului postal și numerii de pe fâșia sub care au primitu diarul nostru până acuma.

Domnii, ce se abonează din nou, să binevoiască a scrie adresa lămurită și să arate și posta ultimă.

Totodată facem cunoscutu tuturor D-lorū abonați, că mai avem din anii trecuți numerii pentru complectarea colecțiunilor „Gazetei“, precum și câteva întregi colecțiuni, pentru cari se pot adresa la subsemnata Administrațiune în casu de trebuință.

Administraț. „Gaz. Trans.“

Sosirea și plecarea trenurilor în Brașov.

I. Plecarea trenurilor:

1. Dela Brașov la Pesta

Trenulu mixtu: 4 ore 20 minute dimineța.
Trenulu accelerat (peste Clușiu): 2 ore 48 minute după amez.

2. Dela Brașov la București:

Trenulu accelerat: 5 ore 15 minute dimineța.
Trenulu mixtu: 12 ore 20 minute după amez.
Trenulu accelerat: 2 ore 19 minute după amez.

II. Sosirea trenurilor:

1. Dela Pesta la Brașov:

Trenulu accelerat (peste Arad): 5 ore 8 minute dimineța.
Trenulu de persoane: 8 ore dimineța.
Trenulu accelerat (peste Clușiu): 2 ore 9 minute după amez.
Trenulu mixtu: 10 ore 5 minute sera.

2. Dela București la Brașov:

Trenulu accelerat: 2 ore 18 minute după amez.
Trenulu mixtu: 6 ore 58 minute sera.
Trenulu accelerat: 10 ore 17 minute sera.